

ВПЛИВ ПОРЯДКОВОГО НОМЕРУ ОПОРОСУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ

О.В. Руковицян, студент, haska1008@gmail.com

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Стародубець О.О.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті проаналізовано вплив порядкового номеру опоросу на відтворні якості свиноматок, наведені результати залежності порядкового номеру опоросу на ефективність використання свиноматок. Крім того, встановлено, що для покращення економічної ефективності господарства доцільно використовувати свиноматок великої білої породи до 7 опоросу, які дозволяють отримувати в подальшому кращі відтворювальні показники.

Ключові слова: свиноматки, свинарство, опорос, багатоплідність, збереженість, продуктивність.

Постановка проблеми. В даний час у світі і в нашій країні свинина в загальних заготівлях м'яса займає 35-50%. Від однієї свиноматки можна отримати 18-20 і навіть 25-30 поросят на рік, виростивши яких при інтенсивній відгодівлі, можна отримати 1,8-3,0 тонни свинини з мінімальними витратами праці і кормів.

Резерви підвищення ефективності галузі свинарства дуже великі. На підставі наукових розробок і передового досвіду кращих свинарських господарств світу можна вважати науково обґрунтованим наступний рівень продуктивності свиней: багатоплідність свиноматок 12 голів, збереження їх до 2 місяців 88-90%, середня жива маса поросяти в 2-місячному віці 18-22 кг, в 6-місячному віці 100 кг, середньодобовий приріст живої маси молодняку на дорощуванні 350-450 г., на відгодівлі 800-900 г., витрати кормів на 1 кілограм приросту 3,0-3,5 кормових одиниць.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасна велика біла порода створена шляхом довготривалої цілеспрямованої селекції свиней, отриманих в

результаті схрещування завезеної великої білої і місцевих порід в умовах великомасштабного виробництва [2, 5].

Спочатку на Україні розводять високоякісних племінних тварин великої білої породи, у яких середній вік досягнення живої маси 100 кг у всіх відгодованих нащадків склав 189 днів, при цьому витрати корму на 1 кг приросту 3,53 корм. од., товщина шпику над 6 7 грудними хребцями 2,7 см, маса задньої напівтуши 10,5 кг. Зараз особливу увагу звертають на дуже великі селекційні ознаки – багатоплідність, молочність, довжина тулуба, тому що практика показує, що у свиноматок з добре вираженими ознаками, вони добре відгодовуються і крупно плідні опороси [3, 4].

Свині великої білої породи в Україні становлять близько 80% усіх існуючих порід. Це свідчить про те, що від рівня продуктивності тварин цієї породи значною мірою залежить виробництво свинини в країні [1].

Багатоплідність свиноматок основних порід в Україні коливається від 9 до 12 поросят. В племзаводах великої білої породи на протязі багатьох років багатоплідність свиноматок становила 11,7 голів. Рекордна багатоплідність 42 поросят зафіксована у Китаї.

Світова рекордистка угорська свиноматка прожила 22 роки, дала 46 опоросів – 460 поросят. За даними наших авторів [5, 6] найстаріші свиноматки давали: 18 22 опороси і 200 269 поросят, а запас яйцеклітин у свиноматок – 150 тисяч [7].

Досліди, проведені в Італії в 1971 р. на свиноматках великої білої породи в продовж дев'яти опоросів, показали, що їх плодючість зростала до четвертого опоросу. Найбільше багатоплідність (живих і життєздатних поросят в гнізді) досягалась між 2-м та 6-м опоросами, а потім знижувалося.

Дані по 47,5 тис. опоросів в племінних стадах Англії, проаналізовані Комітетом з розвитку свинарства, показала, що багатоплідність і молочність маток зростають до четвертого-п'ятого опоросу, а потім помалу знижуються, тому в комерційних стадах Англії свиноматок, як правило, тримають в продовження не більше шести-семи опоросів, а в племінних стадах до семи-

восьми опоросів. Приблизно до цього ж періоду молочність маток робиться максимальною [8].

Незважаючи на те, що свиноматки більш продуктивні, ніж свинки, вони втрачають більше ембріонів в продовження перших 30 40 діб супоросності. І хоча ступінь овуляції продовжує підвищуватися з кожним подальшим опоросом, чисельність поросят в гнізді доходить максимальних показників у четвертому-п'ятому опоросах. До восьмої поросності число живих поросят в гнізді починає знижуватися, а кількість мертвонароджених збільшуватися [7].

Обробка 7 тис. опоросів (75 тис. поросят) свиноматок в Англії показала, що відсоток мертвонароджених поросят підвищується з кожним подальшим опоросом і найбільшим він був у гніздах старих свиноматок[8].

Постановка завдання. Завданням даної роботи було вивчення впливу порядкового номеру опоросу на відтворні якості свиноматок в умовах СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району Миколаївської області.

Матеріали і методика. Було оцінено відтворювальні ознаки свиноматок в розрізі порядкового номеру опоросу.

В господарстві створено умови утримання свиноматок з можливістю вільного вигулу що дає можливість створити активний моціон та подовжити термін використання.

Під час оцінки відтворювальних якостей використовувались наступні показники та визначались:

- кількість поросят при народженні (гол.);
- багатоплідність (гол.);
- кількість поросят при відлученні (гол.);
- збереженість (%).

Свиноматки були добре розвинені відповідно вимогам І-го класу і еліта згідно інструкції з бонітування свиней.

Результати досліджень. Свинотоварна ферма, основним завданням якої є виробництво високоякісного молодняка і здійснення його використання. Згідно

завдань досліджень нами було проведено аналіз відтворювальних якостей свиноматок великої білої породи за 3 роки в розрізі порядкового номера опоросу, які представлені в таблиці 1. Відтворювальні якості оцінювали за кількістю опоросів, багатоплідністю і збереженістю.

Таблиця 1

Відтворювальні якості свиноматок великої білої породи в розрізі порядкового номеру опоросу

№п/п	Порядковий № опоросу	Кількість опоросів, n	Кількість поросят при народженні, гол.	Багатоплідність, гол.	Кількість поросят при відлученні, гол.	Збереженість, %
1.	1	320	9,92±0,35	9,1±0,53	7,93±0,21	79,93±2,32
2.	2	220	10,48±0,52	9,9±0,43	8,90±0,35	89,50±1,98
3.	3	168	11,49±0,43	10,5±0,21	9,18±0,25	87,10±3,52
4.	4	122	11,47±0,14	10,6±0,52	9,27±0,52	87,37±2,54
5.	5	85	11,60±0,34	10,5±0,92	8,87±0,35	83,78±1,65
6.	6	59	11,68±0,28	10,3±0,32	8,78±0,19	84,91±1,29
7.	7	31	11,06±0,29	10,3±0,46	9,16±0,52	88,50±4,36
8.	8	5	12,20±0,82	11,8±0,43	9,60±0,26	81,35±3,24
В середньому			10,77±0,42	9,9±0,18	8,69±0,38	87,16±2,41

В результаті проведених досліджень видно, що кількість опоросів, в розрізі порядкового номеру опоросу, зменшується на 30% по відношенню до попередніх. Так, свиноматок після першого опоросу було вибраковано 31,22% з різних причин. Найменший цей показник становив 23,64% у свиноматок після 2-го опоросу, це пояснюється тим, що тварин з незадовільними відтворювальними якостями були вже вибраковано, але при цьому мали задовільний стан здоров'я. На всіх наступних опоросах свиноматки вибували тільки з причини незадовільного стану здоров'я або молочної залози.

Кількість опоросів в розрізі порядкового номеру опоросу представлені на рис. 1.

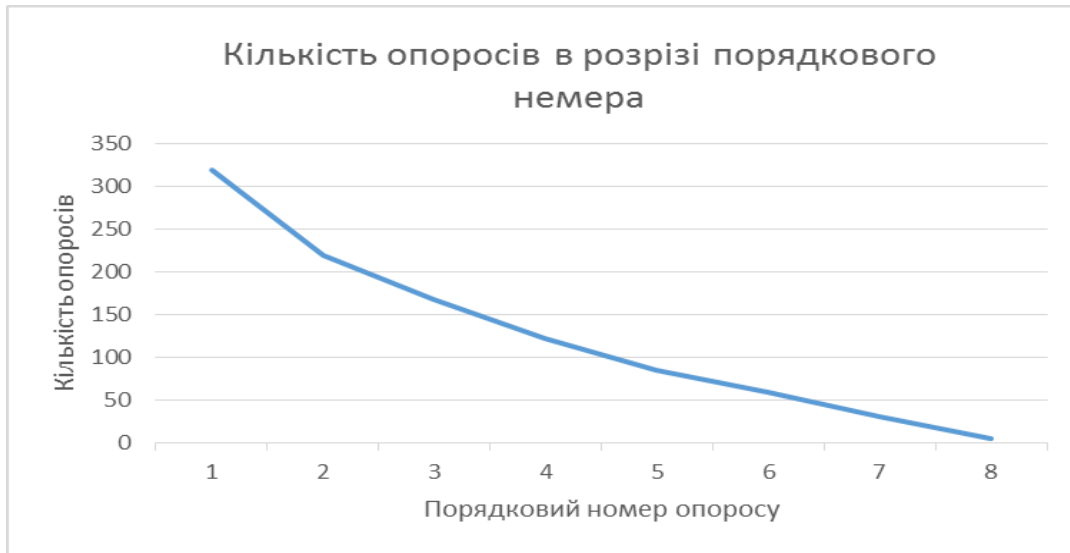

Рис 1. Кількість отриманих опоросів в розрізі порядкового № опоросу

Багатоплідність свиноматок великої білої породи (рис. 2) за досліджуваний період (2010 - 2015 р.р.) складає в середньому по стаду 9,97 живих гол. Найменший результат показали свиноматки великої білої породи 9,15 гол., що на 8,22% поступилися середньої по стаду. Найбільше значення – 10,61 гол. показали свиноматки за 4 опорос, що в свою чергу показує цілеспрямовано і послідовність у діях при оцінці та відборі ремонтного молодняка і перевіряємих свиноматок.

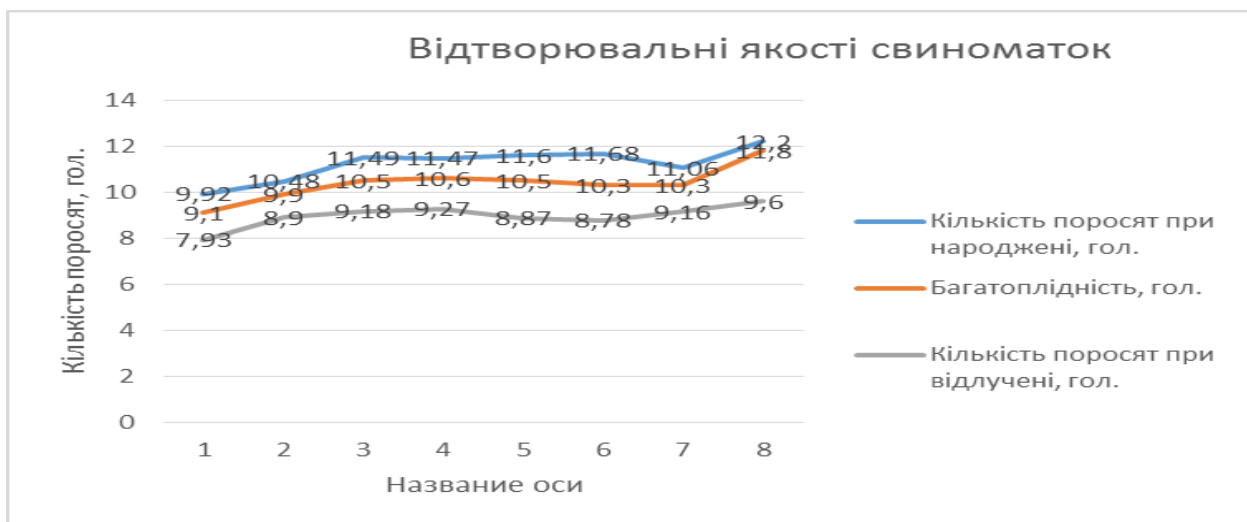

Рис. 2. Багатоплідність свиноматок великої білої породи в розрізі порядкового номеру опоросу

Збереженість поросят при відлученні має велике зооветеринарне і економічне значення. Так в результаті наших досліджень визначили, що найбільшу збереження мали свиноматки за 2 опорос 89,5%, а найменший показник показали свиноматки за 1 опорос - 79,93%, що поступається середньої по стаду на 8,29% (рис 3). Найвищу зберегти мають свиноматки за 2 опорос (89,5%), це обумовлено зооветеринарним станом тварин.

Рис. 3. Збереженість поросят в розрізі порядкового номера опоросу

Продуктивність свиноматок до 5 опоросу досягає мінімально-допустимого мінімуму. Тому основну частину свиноматок необхідно вибракувати після 5 опоросу, залишати лише тих які показ високі показники продуктивності, а саме, поросят при відлученні більше 9,6 гол.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ефективність використання свиноматок залежить від тривалості їх використання. Рівень відтворювальних якостей збільшується при кожному наступному опоросі (вивчали – до 8 опоросу). Так багатоплідність свиноматок при першому опоросі становила 9,92 гол., а на 8 опоросі – 12,2 голів, різниця вірогідна. Але кількість свиноматок на кожному наступному опоросі знижувалось приблизно на 15-20%. Збереженість поросят при відлученні становила у свиноматок угорської селекції 85,11-90,16% протягом 3 років, а свиноматок англійської селекції – 76,99-88,04 % різниця вірогідна.

Список використаних джерел.

1. Акімов С. Використання свиней центрального типу української м'ясної породи у схрещуванні / С. Акімов // Тваринництво України. – 1998. – № 11. – С. 16–19.
2. Базиволяк О.М. Продуктивні якості свиней зарубіжної селекції в умовах України: автореф. дис. на здобуття наук. канд. с.-г. наук: спец. 06.02.01 – «Розведення та селекція тварин»/ О.М. Базиволяк // Полтавський СГІ. – Полтава, 1995 – 25 с.
3. Березовский М.Д. Велика біла – базова порода свиней в Україні / М.Д.Березовский // Ексклюзив Агро. – 2007. – №6. – С. 53-54.
4. Березовский Н. Селекция свиней крупной белой породы / Н. Березовский // Свиноводство. – 1994. – №2. – С.9–11.
5. Бугаевский В.М. Генофонд свиней Николаевщины / В.М. Бугаевский // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв: Редакційний видавничій відділ МДАУ. – 2002. – Вип. 3 (17). – С.234-238.
6. Розведення свиней: Навч. посіб./ В.М. Нагаєвич, В.І. Герасимов, М.Д. Березовський, В.П. Рибалко та ін. За ред. В.М. Нагаєвича, В.І. Герасимова. – Х.: Еспада, 2005. – 296 с.
7. Данілова І.М. Підвищення ефективності використання сучасного генофонду свиней великої білої породи при чистопородному розведенні, схрещуванні та гібридизації // автореф. дис. на здобуття наук. ступення канд. с.-г. наук: спец. 06.02.01 – «Розведення та селекція тварин»/ І.М. Данілова. – Полтава, 2001. – 20 с.
8. Коваленко Б.П. Рациональное использование генофонда свиней крупной белой породы / Б.П. Коваленко // Перспективы развития свиноводства: Материалы 10-ой Международной научно-производственной конференции, г. Гродно, 8-9 июля 2003 г. – Гродно, 2003. – С. 99-100.